

Deltakerundersøkelse for yrkesfaglærere som tar videreutdanning 2022

Å studere sammen med kolleger gir bedre utbytte

Yrkesfaglærere som har tatt videreutdanning hadde høy grad av egenmotivasjon og ønsket om faglig utvikling og skoleutvikling. De som studerer sammen med kolleger, opplever i større grad at dialog og samarbeid med medstudenter har vært viktig for læringsutbyttet.

RAPPORT | SIST ENDRET: 11.11.2022

Tittel:

Deltakerundersøkelsen for yrkesfaglærere 2022. Resultater fra en spørreundersøkelse blant lærere som har tatt videreutdanning innenfor strategien «Yrkesfaglærerløftet»

Rapporten:

Last ned rapporten hos NIFU (PDF)

Forfatter:

Cathrine Pedersen, Karl Solbue Vika, Ørjan Arnevig Samuelsen

ISBN:

978-82-327-0575-7 (Nettutgave)

Utgiver:

NIFU

År:

2022

Om rapporten

Rapporten handler om yrkesfaglæreres opplevelse av å ta videreutdanning innenfor satsingen Yrkesfaglærerløftet – for fremtidens fagarbeidere. Dette er andre gang det gjennomføres deltakerundersøkelse for lærere som tar videreutdanning i yrkesfag. Rapporten tar opp temaer som tilrettelegging for videreutdanning, opplevelse av studiet, opplevd læringsutbytte.

[Se oversikt over alle rapportene for deltakerundersøkelser lærere og for barnehageansatte](#)

Hovedfunn

- Lærerne har høy egenmotivasjon og ønske om faglige utvikling.
- Kolleger som tar samme studium, er en viktig støtte.
- Skolens kultur for kunnskapsdeling varierer betydelig.
- Studiene innfrir forventninger til kvalitet og relevans.
- Andelen nettbaserte studier er høy for yrkesfaglærere sammenlignet med øvrige lærere.

Høy egenmotivasjon og ønske om faglig utvikling

Yrkesfaglærere hadde en høy grad av egenmotivasjon for å ta videreutdanning. De var først og fremst motivert av interesse for faget og ønsket om faglig og metodisk utvikling, både som lærer og for egen skole. For de fleste synes ikke dette å reflektere et kompetansegap, men snarere en genuin interesse for å få påfyll gjennom videreutdanning.

Majoriteten vektlegger også betydningen av at skoleledelsen ønsket at de skulle ta videreutdanning, men for de færreste var dette en tilstrekkelig grunn. Det er også svært få som var motivert av ønsket om å kvalifisere seg over i en annen stilling. Sammenlignet med øvrige lærere, er yrkesfaglærere i større grad motivert av ønsket om faglig utvikling og skoleutvikling. De ønsket særlig å lære nye undervisningsmetoder.

Kolleger som tar samme studium, er en viktig støtte

Halvparten av yrkesfaglærere oppga at de var flere som tok samme studium ved skolen. Blant øvrige lærere som også underviser i den videregående skolen, er denne andelen betydelig lavere.

Yrkesfaglærere som studerer det samme som kolleger, opplever i større grad at dialog og samarbeid med medstudenter har vært viktig for læringsutbyttet. De oppgir også i større grad at kolleger og medstudenter har vært viktige for å ta i bruk det de har lært.

Funnet kan tilsi at det å ta samme fagtilbud som kolleger gir en unik tilgang på samarbeid som det er vanskelig å legge til rette for dersom man studerer alene eller kolleger tar andre fagtilbud. Yrkesfaglærere som studerer med kolleger, vurderer imidlertid ikke skolens kultur for **kunnskapsdeling** som bedre enn de som studerer alene eller tar ulike studier.

Skolens kultur for kunnskapsdeling varierer betydelig

Det er stor variasjon i svarene på spørsmål om skolens kultur for kunnskapsdeling. Det flest yrkesfaglærere sier seg enige i, er at skoleledelsen ønsker at lærere skal ta videreutdanning. De fleste opplever også at de er forventet å dele det de har lært med resten av skolen og at det er lagt til rette for at dette kan skje. Det er imidlertid færre som opplever at kolleger, og spesielt skoleledelsen, aktivt viser interesse og etterspør det de har lært.

Yrkesfaglærere skiller seg fra øvrige lærere ved at de i større grad opplever tilrettelegging og forventninger om å dele det de har lært. Dette kan ha flere årsaker. Videreutdanningstilbud rettet mot yrkesfaglærere er relativt ferskt, og kunnskapen kan derfor være relevant for flere ved skolen. Mange av studiene er også mer fagovergripende og derfor relevante på tvers av ulike fag, særlig innenfor fagområdene *Klasseledelse og relasjons-kompetanse* eller *Veiledningspedagogikk og coaching*.

Studiene innfrir forventninger til kvalitet og relevans

Yrkesfaglærere flest hadde forventninger til studiene som stemmer overens med ambisjonene til *Yrkesfaglærerløftet*. En høy andel opplevde at forventningene ble innfridd, uavhengig av fagområde eller lærested. Det er særlig praktiske øvelser, arbeid mellom samlinger og samarbeid med medstudenter som har vært viktig for læringsutbytte. Arbeid med studiet mellom samlinger er viktig for læring, praksisendring og for at kunnskapen kan inngå i kollektive læringsprosesser og bidra til skoleutvikling.

Yrkesfaglærere oppgir at de særlig har samarbeidet med medstudenter og kolleger fra samme skole, spesielt der flere studerer det samme. Samarbeid med ledelsen ved skolen eller lærere fra andre skoler er mindre vanlig. Flere yrkesfaglærer ga uttrykk for at fysiske samlinger er viktig, både for motivasjon og utbytte.

Alt i alt er yrkesfaglærere godt fornøyde med videreutdanningstilbudet. De opplever at de fleste elementer ved studiet har vært viktige for deres læringsutbytte, og at studiene har vært relevante og praksisnære. Selv om majoriteten opplever at det faglige nivået har vært krevende, mener de færreste at det har vært unødvendig lavt eller høyt med tanke på de trinnene de underviser på.

Høy andel helt nettbaserte studier for yrkesfaglærere sammenlignet med øvrige lærere

Totalt oppgir tre av fem at studietilbudet opprinnelig var planlagt som et helt nettbasert tilbud. Dette er en tydelig økning fra Deltakerundersøkelsen for yrkesfaglærere i 2021. Tilsvarende andel blant øvrige lærere er kun 30 prosent.

Det er relativt stor variasjon mellom fagområder og læresteder. To av fem yrkesfaglærerne oppgir at de ikke har hatt fysiske samlinger i løpet av studietiden så langt. Det er også en relativt høy andel yrkesfaglærere som oppgir at de ikke har hatt gruppeoppgaver eller uformell kontakt med medstudenter.

Dette kan skyldes at helt nettbaserte studietilbud ikke inkluderer gruppeoppgaver eller legger så godt til rette for uformell kontakt med medstudenter.

Yrkesfaglærere som tok helt nett-baserte studier, opplever også i høyere grad at studiene var krevende og at nivået var for høyt. Det er imidlertid ingen tydelige forskjeller i deres opplevelse av kvaliteten på den undervisningen som har foregått på nett. Når vi ser spesifikt på utbytte av studiene for egen bruk av digitale ressurser, finner vi en større variasjon mellom yrkesfaglærere. Omkring halvparten oppgir at de har fått et høyt utbytte. Vi finner ingen forskjeller mellom yrkesfaglærere som tok et opprinnelig rent nettbasert studium og resten.